نازه‌های نشر

روایت خدمات متقابل رمان و مذهب در «آفتاب گرفتگی»

رمان و مذهب چه نسبتی با هم دارند و آیا این دو ساحت می‌توانند با یکدیگر سازگار شوند؟ امیر خادم‌زاده در رمان داستان‌نویس است و هم تحصیلات حوزوی و دینی و فقهی دارد، در کتاب «آفتاب گرفتگی: جستارهایی درباره رودررویی مذهب و رمان در ایران معاصر» در قالب ۱۰ جستار، از وجوه تفاوت و اشتراک رمان و مذهب و نوع مواجهه مذهبی و رمان در ایران معاصر نوشته و ادبیات داستانی ایران را از منظر منظر بررسی کرده و به رویکردهای مذهبیون و دین‌داران به رمان پرداخته است. جستارهای کتاب «آفتاب‌گرفتگی» شامل تجربه‌های شخصی و واقعی و مطالعات نظری امیر خادم‌زاده درباره مواجهه مذهب و رمان در ایران معاصر است و از همین رو در این کتاب، مباحث نظری درباره رویارویی رمان و مذهب، نه به شیوه‌ای خشک و آکادمیک بلکه با نقلی داستان‌گونه طرح شده‌اند و روایت‌های شخصی نویسنده در این مورد با مباحث نظری تلفیق شده است. همین رویکرد سبب می‌شود مخاطبان عادی و غیرمتخصص در مباحث نظری در موضوعات مورد بحث در کتاب «آفتاب گرفتگی» هم بتوانند با این کتاب بعراحتی ارتباط برقرار و مباحث آن را دنبال کنند.

امیر خادم‌زاده در «آفتاب‌گرفتگی» نتیجه مطالعات فقهی و دینی و مطالعات خود در رمان، به‌ویژه‌رمان ایرانی و تأملاتش در این حیطه‌ها را در ۱۰ جستار ارائه داده است.

در جستارهای دگدگانه کتاب از رویکردهای گوناگون مذهبیون به رمان سخن رفته است. در این اثر، هم به وجوه مشترک رمان و مذهب پرداخته شده و هم به تفاوت‌های این دو عرصه.

خادم‌زاده در کتاب «آفتاب‌گرفتگی» دو دیدگاه متضاد درباره عرصه رمان را معرفی و بررسی می‌کند: یکی دیدگاه آن دسته از مذهبیون که با رمان مخالف‌اند و آن را مغایر با دین می‌دانند و دیگری، دیدگاه مذهبیونی که رویکردی مثبت به رمان دارند و آن را یکسره متضاد با دین نمی‌دانند.

آنچه در نهایت در «آفتاب‌گرفتگی» مدنظر است، چنان‌که در مقدمه نویسنده بر این کتاب نیز تأکید شده، نشان دادن خدمات متقابل رمان و مذهب است چراکه به اعتقاد نویسنده «تعالی و ارتقای ادبیات داستانی در گرو فهمیدن و به‌رسمیت‌شناختن یکی بر دیگری است»؛ «امروز شاید قدری غریب به نظر برسد اگر بدانیم اولین مترجم بخشی از رمان ارتقای اندیشه مذهبی در گرو درک واقعیت‌های جهان امروز است که به‌مدد رمان و داستان پدید می‌آید». چیستی رمان یکی از موضوعاتی است که در کتاب «آفتاب گرفتگی» به آن پرداخته شده است. در این اثر، به‌اقتضای بحث، به آثار گوناگون ادبیات داستانی ایران و نیز متون دینی و مباحث فقهی ارجاع داده شده است. در معرفی این کتاب آمده: «امروز شاید قدری غریب به نظر برسد اگر بدانیم اولین مترجم بخشی از رمان مشهور بیونایان به زبان فارسی یک روحانی مجتهد بوده‌است. شیخ ابراهیم زنجانی، مجتهد آزادی‌خواه و تجددخواه، حدود ۱۲۰ سال پیش در میانه حکومت استبدادی مظفرالدین شاه چنان شیفته رمان شد که آن را بخش جدایی‌ناپذیر تجدد خواند. سفارش داد رمان را برایش بفرستند و بعدها خودش فصل‌زاون را هم از ترکی به فارسی برگرداند». رمان نزد او ابزار استبدادستیزی و ظلم‌ستیزی شد، ابزار آگاهی‌بخشی».

نکته‌ها

آیت الله مرتضی تهرانی

محبت؛ زمینه‌ساز پذیرش سخنان معصوم(ع)

ائمه معصومین(ع) اصرار داشته‌اند از راه‌های مختلف، انس انسان‌ها و شیعیان خود را به‌ما بیشتر کنند، اگر دوستی داشته باشیم و آن را ملاقات کنیم به ما می‌گوید: فضائل انسانی را در جامعه اجرا می‌کنند. قهراً چنین انسان‌هایی محبوب می‌شوند؛ محبت زمینه‌ساز پذیرش سخنان معصوم(ع) است.

اگر باطن انسان مسخ نشده باشد، با مشاهده چیزهای خوب شیفته آن‌ها می‌شود.

امیرالمؤمنین(ع) در مسیر کوفه که با مسیر حمله مشترک بود به یک سوار مسیحی برخورد کرد. حضرت آن‌قدر حسن خلق به خرج داد تا مسیحی را جذب کرد. آن مسیحی نمی‌دانست با چه کسی روبه‌رو است.

تکامل من و ترقی و تعالی و نورانیت من به این است که با او بیشتر در تماس باشم. دقیقاً این بزرگواران در این روایات می‌خواهند این حقیقت را به ما القا کنند. با کدام زمینه؟ محبت می‌کنند؛ رفاقت می‌کنند! اخلاق به خرج می‌دهند؛ فضائل انسانی را در جامعه اجرا می‌کنند. قهراً چنین انسان‌هایی محبوب می‌شوند؛ برمی‌گشت و می‌رفت.

دانستن آداب و فرهنگ اسلام که بهترین فرهنگ انسانیت در دنیاست، مشکل است ولی از آن مشکل تر عمل کردن به آن است. خود سلام که مستحب و جوابش واجب است زمینه بسیار خوبی برای انس و مصاحبت است و محبت به وجود می‌آورد.

چه شخصیتی همسفر شده است. سر دوراهی که رسیدند آن شخص خداحافظی کرد و به طرف رفت و امیرالمؤمنین(ع) هم فرمود: من می‌خواهم به کوفه بروم. آن شخص مسیحی چند قدمی رفت و دید آقا پشت سرش می‌آید. برگشت و گفت: شما از رفتن به کوفه منصرف شدید؟ فرمودند: نه! چون در بخشی از این راه با شما مصاحبت و رفاقت و همراهی داشتم مستحب است شما را مشایعت کنم. به نیت مشایعت و بدرقه شما این چند قدم را آمده و حالا برمی‌گردم و به کوفه می‌روم.

خدا هم آفرینش را حسن مطلق می‌داند؛ شما از منزلش در بازار آهنگرها بود. شاید هزار بار با او کم و زیادش می‌کرد، ایشان برخورد داشتم.

وقتی می‌خواستم به مسجد بروم ایشان از مغازه‌اش می‌آمد و می‌خواست به منزلش برود، می‌ایستاد و به سلام و احوالپرسی می‌کردیم. من که طرف مسجد می‌رفتم ایشان چند قدم دنبال من می‌آمد. من برمی‌گشتم و تشکر و خواهش می‌کردم.

محمد حسین مروج کاشانی| چهارمین فرزند مرحوم حاج سیدمحمود است. پدرش یکی از قدیمی‌ترین و باسابقه‌ترین مداحان و ذاکران اهل بیت(ع) شهرمقدس مشهد و خادم‌رسمی بارگاه مطهر امام‌رضا(ع) بود. اونیز سال‌های متمادی در عرصه مداحی، روضه‌خوانی و سیاستگری حضرات معصومین(ع) به دستگاه اهل بیت(ع) خدمت کرد. پدرم همیشه می‌گفت ورود خانواده کهربایی به مقوله مداحی و مرثیه‌سرایی حضرات معصومین(ع) بی‌سبب و بی‌علت نبوده و نتیجه‌ی دعاهای توسل، کمیل، ندبه و... همچنین مداحی‌ها، مرثیه‌سرایی و نوحه‌سرایی‌های پدرش در محافل منتسب به اهل بیت(ع) بود. تا اینکه به گفته خودش در سال ۱۳۷۸ یعنی در سن ۳۰ سالگی به صورت جدی وارد عرصه مداحی شد و تاکنون به این خدمت در دستگاه معصومین(ع) مشغول است. در ادامه به مناسبت دیدار اخیر رهبر معظم انقلاب با برخی از مداحان و شاعران کشور، گفت‌وگوی خبرنگار قدس با مهندس حاج سید ناصر کهربایی، مداح و ذاکر اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و از مداحان اهل بیت عصمت و طهارت(ع) پدرم را می‌خوانید. وی با تأکید بر رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی، مداحی را رسانه‌ای مؤثر در زمینه تبیین، روشنگری و معرفت‌افزایی جامعه و مخاطبان می‌داند.

■ در ابتدا بفرمایید چه شد که به عرصه مداحی و مرثیه‌سرایی علاقه‌مند شدید؟

من سال ۱۳۴۸ در شهر مقدس مشهد در یک خانواده مذهبی و باسابقه مداحی و سنت‌شکنی اهل بیت عصمت و طهارت(ع) به دنیا آمدم. پدرم، مرحوم حاج سیدمحمود است. پدرش یکی از قدیمی‌ترین و باسابقه‌ترین مداحان و ذاکران اهل بیت(ع) شهرمقدس مشهد و خادم‌رسمی بارگاه مطهر امام‌رضا(ع) بود. اونیز سال‌های متمادی در عرصه مداحی، روضه‌خوانی و سیاستگری حضرات معصومین(ع) به دستگاه اهل بیت(ع) خدمت کرد. پدرم همیشه می‌گفت ورود خانواده کهربایی به مقوله مداحی و مرثیه‌سرایی حضرات معصومین(ع) بی‌سبب و بی‌علت نبوده و نتیجه‌ی دعاهای توسل، کمیل، ندبه و... همچنین مداحی‌ها، مرثیه‌سرایی و نوحه‌سرایی‌های پدرش در محافل منتسب به اهل بیت(ع) بود. تا اینکه به گفته خودش در سال ۱۳۷۸ یعنی در سن ۳۰ سالگی به صورت جدی وارد عرصه مداحی شد و تاکنون به این خدمت در دستگاه معصومین(ع) مشغول است. در ادامه به مناسبت دیدار اخیر رهبر معظم انقلاب با برخی از مداحان و شاعران کشور، گفت‌وگوی خبرنگار قدس با مهندس حاج سید ناصر کهربایی، مداح و ذاکر اهل بیت عصمت و طهارت(ع) پدرم را می‌خوانید. وی با تأکید بر رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی، مداحی را رسانه‌ای مؤثر در زمینه تبیین، روشنگری و معرفت‌افزایی جامعه و مخاطبان می‌داند.

■ در ابتدا بفرمایید چه شد که به عرصه مداحی و مرثیه‌سرایی علاقه‌مند شدید؟

من سال ۱۳۴۸ در شهر مقدس مشهد در یک خانواده مذهبی و باسابقه مداحی و سنت‌شکنی اهل بیت عصمت و طهارت(ع) به دنیا آمدم. پدرم، مرحوم حاج سیدمحمود است. پدرش یکی از قدیمی‌ترین و باسابقه‌ترین مداحان و ذاکران اهل بیت(ع) شهرمقدس مشهد و خادم‌رسمی بارگاه مطهر امام‌رضا(ع) بود. اونیز سال‌های متمادی در عرصه مداحی، روضه‌خوانی و سیاستگری حضرات معصومین(ع) به دستگاه اهل بیت(ع) خدمت کرد. پدرم همیشه می‌گفت ورود خانواده کهربایی به مقوله مداحی و مرثیه‌سرایی حضرات معصومین(ع) بی‌سبب و بی‌علت نبوده و نتیجه‌ی دعاهای توسل، کمیل، ندبه و... همچنین مداحی‌ها، مرثیه‌سرایی و نوحه‌سرایی‌های پدرش در محافل منتسب به اهل بیت(ع) بود. تا اینکه به گفته خودش در سال ۱۳۷۸ یعنی در سن ۳۰ سالگی به صورت جدی وارد عرصه مداحی شد و تاکنون به این خدمت در دستگاه معصومین(ع) مشغول است. در ادامه به مناسبت دیدار اخیر رهبر معظم انقلاب با برخی از مداحان و شاعران کشور، گفت‌وگوی خبرنگار قدس با مهندس حاج سید ناصر کهربایی، مداح و ذاکر اهل بیت عصمت و طهارت(ع) پدرم را می‌خوانید. وی با تأکید بر رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی، مداحی را رسانه‌ای مؤثر در زمینه تبیین، روشنگری و معرفت‌افزایی جامعه و مخاطبان می‌داند.

در گفت‌وگو با سید ناصر کهربایی، ذاکر اهل بیت(ع) و از مداحان حرم مطهر رضوی مطرح شد

تبیین از حنجره مداحی

سیدمحمود کهربایی، یکی از قدیمی‌ترین و باسابقه‌ترین مداحان و ذاکران اهل بیت(ع) شهرمقدس مشهد و خادم‌رسمی بارگاه مطهر امام‌رضا(ع) بود. اونیز سال‌های متمادی در عرصه مداحی، روضه‌خوانی و سیاستگری حضرات معصومین(ع) به دستگاه اهل بیت(ع) خدمت کرد. پدرم همیشه می‌گفت ورود خانواده کهربایی به مقوله مداحی و مرثیه‌سرایی حضرات معصومین(ع) بی‌سبب و بی‌علت نبوده و نتیجه‌ی دعاهای توسل، کمیل، ندبه و... همچنین مداحی‌ها، مرثیه‌سرایی و نوحه‌سرایی‌های پدرش در محافل منتسب به اهل بیت(ع) بود. تا اینکه به گفته خودش در سال ۱۳۷۸ یعنی در سن ۳۰ سالگی به صورت جدی وارد عرصه مداحی شد و تاکنون به این خدمت در دستگاه معصومین(ع) مشغول است. در ادامه به مناسبت دیدار اخیر رهبر معظم انقلاب با برخی از مداحان و شاعران کشور، گفت‌وگوی خبرنگار قدس با مهندس حاج سید ناصر کهربایی، مداح و ذاکر اهل بیت عصمت و طهارت(ع) پدرم را می‌خوانید. وی با تأکید بر رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی، مداحی را رسانه‌ای مؤثر در زمینه تبیین، روشنگری و معرفت‌افزایی جامعه و مخاطبان می‌داند.

■ در گفت‌وگو با سید ناصر کهربایی، ذاکر اهل بیت(ع) و از مداحان حرم مطهر رضوی مطرح شد

تبیین از حنجره مداحی

■ از همان دورانی که وارد این عرصه خدمت شدید تاکنون، مهم‌ترین موضوعات و مؤلفه‌هایی که در زمینه مداحی و مرثیه سرایی همیشه مورد توجه شما بوده، چیست؟

به موضوع مهمی اشاره کردید، طیف وسیعی از مردم ما به‌مداحی و سیاری از مداحان علاقه‌مند هستند و حتی تبیین اشرفی و ساختمانهای فاقد مسجد رسمی مستقر در واحد تبیین خوزه تبیین ملک مقتدی تصرفات مالکانه بلامعارض مقتضی خانم آماده بازداده بافل فرزند علی اصغر بشماره شناسنامه ۱۶۳۳ در شناسنگ یک قطعه پلاک به مساحت ۵۲۰مترمربع، از شناسنگ یک پلاک ۱۳۳فرعی از ۳۰ اصلی روستای بافل از بخش مالکیت مشاعی صوری حاصیل فرد فارغی بوده به تصرف‌آید و زمین تصرف‌آید است آنها به مالکیت اطلاع عموم مراتب در نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به مدت مالکیت مدت مقتضی مدت یک ماه از تاریخ انتشار اعتراض داخواست خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات تصرف مالکیت مدت یک ماه از تاریخ انتشار اول آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات تصرف مالکیت مدت یک ماه از تاریخ انتشار اول آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات تصرف مالکیت

■ به موضوع جهاد تبیین اشاره کردید، یک مداح و ستایشگر اهل بیت(ع) چگونه می‌تواند در این زمینه به وظیفه خود عمل کند؟

لازم می‌دانم به نام برخی شاعران و ستایشگران اهل بیت عصمت و طهارت(ع) اشاره کنم. شاعران و ستایشگران دوران اهل بیت(ع) همچون «حسان بن ثابت انصاری»، «سید اسماعیل حمیری»، «کمیت بن زید اسدی»، «دعبل خزاعی»، «فرزدق» و... با توجه به اراده و اعتقاد راسخین به حقانیت مکتب اهل بیت(ع)، در مدح ائمه اطهار(ع) و بیان فضائل ایشان و ظلم و ستم‌هایی که بر ایشان رفته بود، شعر می‌سرودند و همواره مورد توجه و استعطاف ائمه معصومین(ع) بوده‌اند. آن‌ها با زبانی مؤثر و شیوه‌ای کارآمد، در راستای اهداف سیاسی و فرهنگی ائمه اطهار(ع) حرکت‌ها و اشعار خویش حقانیت اهل بیت عصمت و طهارت(ع) را اثبات می‌کردند. این شاعران و ستایشگران اهل بیت(ع) با استفاده از استعداد خداداد‌ی خود در قالب شعر و ستایش حضرات معصومین(ع) به نوعی به تبیین واقعیات در مورد حقانیت و البته مظلومیت ائمه اطهار(ع) و برملا کردن نقشه‌ها و دسیسه‌های دشمنان مکتب اهل بیت(ع) پرداختند؛ درواقع در دوران خویش جهاد تبیین می‌کردند. به نظر من هم اکنون جنگ اساسی بین جبهه حق و باطل، جنگ ارائه‌ها، جنگ روایت‌ها، جنگ بین بیان حقایق و افشا کردن تحریفات و القای دروغ‌ها و اکاذیب است. بهترین روش برای برملا کردن دسیسه‌ها و توطئه‌های دشمنان مکتب اهل بیت(ع)، بیان حقایق و واقعیات یعنی همان جهاد تبیین است که مورد تأکید رهبر معظم انقلاب قرار دارد. انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران امروز در جهان به عنوان بزرگ‌ترین پرچمدار و مدافع مکتب اهل بیت عصمت و طهارت(ع) مطرح است، ازطرف دیگر، دشمنان این نظام اسلامی که در حقیقت با اصل و اساس اسلام ناب محمدی و مکتب حضرات معصومین(ع) مخالف و معاند هستند، در کنار همه هجمه‌ها و دسیسه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، رسانه‌ای، تبلیغی و... به تحریف حقایق واقعیات و القای اهداف و سیاست‌های شوم و توطئه‌های خود رو آورده‌اند. در این میان، هیئت‌های مذهبی و تشکل‌های دینی باید از حضور جمعیت شرکت‌کنندگان، سخنرانان، منبری‌ها و مداحان و شاعران عصمت وطهارت(ع) و خادم دین الهی بدانند. یک مداح باید بداند تمام برکت و موفقیت و مزیت کارش به عنایات الهی و الطاف اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و اخلاص در کار بستگی دارد. سخن و پیامی که از حنجره یک مداح بیرون می‌آید اگر بر دل مخاطبان می‌نشیند و آنان را در مجالس منتسب به حضرات معصومین(ع) به وجد آورده و احساسات دینی و معرفتی آنان را براساس محبت به پیغمبر اسلام(ص) و اهل بیت مطهرش برمی‌انگیزاند، همگی به برکت توسل به خاندان عصمت و طهارت(ع) و استعداد خداداد‌ی خود در قالب شعر و ستایش اهل بیت(ع) بوده است. مداح در واقع وسیله برای انتقال پیام و معارف دینی و مذهبی و آموزه‌های اهل بیت(ع) به مخاطبان است، ضمن اینکه یک مداح همیشه باید سپاسگزار درگاه ربوبی باشد که با ذوق و استعداد و صدای خوش و قریحه ذاتی و خداداد‌ی که پروردگار متعال به او عنایت کرده، توانسته خدمتگزار دستگاه اهل بیت(ع) باشد و پرچم معارف دینی و اسلامی را بلند کند. با توجه به اهمیت و جایگاه مکتب اهل بیت(ع) و وظیفه حساس امروز مداحان اهل بیت، جهاد تبیین که رهبر معظم انقلاب اسلامی به آن اشاره کرده‌اند، امروز باید سرلوحه کار مداحان باشد.

■ به موضوع جهاد تبیین اشاره کردید، یک مداح و ستایشگر اهل بیت(ع) چگونه می‌تواند در این زمینه به وظیفه خود عمل کند؟

لازم می‌دانم به نام برخی شاعران و ستایشگران اهل بیت عصمت و طهارت(ع) اشاره کنم. شاعران و ستایشگران دوران اهل بیت(ع) همچون «حسان بن ثابت انصاری»، «سید اسماعیل حمیری»، «کمیت بن زید اسدی»، «دعبل خزاعی»، «فرزدق» و... با توجه به اراده و اعتقاد راسخین به حقانیت مکتب اهل بیت(ع)، در مدح ائمه اطهار(ع) و بیان فضائل ایشان و ظلم و ستم‌هایی که بر ایشان رفته بود، شعر می‌سرودند و همواره مورد توجه و استعطاف ائمه معصومین(ع) بوده‌اند. آن‌ها با زبانی مؤثر و شیوه‌ای کارآمد، در راستای اهداف سیاسی و فرهنگی ائمه اطهار(ع) حرکت‌ها و اشعار خویش حقانیت اهل بیت عصمت و طهارت(ع) را اثبات می‌کردند. این شاعران و ستایشگران اهل بیت(ع) با استفاده از استعداد خداداد‌ی خود در قالب شعر و ستایش حضرات معصومین(ع) به نوعی به تبیین واقعیات در مورد حقانیت و البته مظلومیت ائمه اطهار(ع) و برملا کردن نقشه‌ها و دسیسه‌های دشمنان مکتب اهل بیت(ع) پرداختند؛ درواقع در دوران خویش جهاد تبیین می‌کردند. به نظر من هم اکنون جنگ اساسی بین جبهه حق و باطل، جنگ ارائه‌ها، جنگ روایت‌ها، جنگ بین بیان حقایق و افشا کردن تحریفات و القای دروغ‌ها و اکاذیب است. بهترین روش برای برملا کردن دسیسه‌ها و توطئه‌های دشمنان مکتب اهل بیت(ع)، بیان حقایق و واقعیات یعنی همان جهاد تبیین است که مورد تأکید رهبر معظم انقلاب قرار دارد. انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران امروز در جهان به عنوان بزرگ‌ترین پرچمدار و مدافع مکتب اهل بیت عصمت و طهارت(ع) مطرح است، ازطرف دیگر، دشمنان این نظام اسلامی که در حقیقت با اصل و اساس اسلام ناب محمدی و مکتب حضرات معصومین(ع) مخالف و معاند هستند، در کنار همه هجمه‌ها و دسیسه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، رسانه‌ای، تبلیغی و... به تحریف حقایق واقعیات و القای اهداف و سیاست‌های شوم و توطئه‌های خود رو آورده‌اند. در این میان، هیئت‌های مذهبی و تشکل‌های دینی باید از حضور جمعیت شرکت‌کنندگان، سخنرانان، منبری‌ها و مداحان و شاعران معتقد استفاده کنند و توسط سخنرانی‌ها و اشعار با محتوای مناسب و با استفاده از ذوق و قریحه مداحان از تریبون مداحی و مرثیه‌سرایی به بیان حقایق و واقعیات عنایت حضرات معصومین(ع) بپردازند و این‌گونه، با جهاد تبیین، نقش هدایت‌گری و معرفت‌افزایی خود را ایفا کنند. بسیاری از موضوعات تبیین را هم می‌توان با مراجعه به رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی بدست آورد.

■ در پایان اگر صحبت ناگفته‌ای، خاطره‌ای و یا موضوع دیگری مورد نظرتان است بیان کنید.

می‌خواستم درباره فراگیری مداحی و مرثیه‌سرایی به جوانان و علاقه‌مندان بگویم در کنار مطالعه و افزایش اطلاعات و دانستنی‌های خود، در زمینه مباحث دینی و مذهبی و زندگانی حضرات معصومین(ع)، باید در دنیای امروز و با وجود پیشرفت فناوری‌ها و امکانات آموزشی، به‌صورت علمی و فنی و زیر نظر استادان و پیشکسوتان قابل اعتماد در این عرصه و با رعایت همه شئون و الزامات آن اقدام کنند. درضمن هیچ وقت نباید به مداحی و مرثیه‌سرایی اهل بیت عصمت و طهارت(ع) به عنوان یک شغل و منبع درآمد و امر معیشت نگریست. هدف در مداحی، خدمت به دستگاه اهل بیت(ع) است. در زمینه مداحی، مرثیه‌سرایی مرحوم پدرم و خواندن روضه سوزناک مصیبت‌های حضرت فاطمه زهرا(س) در ماه رمضان سال ۱۳۷۶ شمسی (یعنی یک سال پیش از فوتش) در نجف اشرف و حرم مطهر حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب(ع) سال آخر در حضور جمعیت زیادی از شیعیان حزب جنوبی و برای هر دو نظر مؤیدات و قرائن دیگری وجود دارد، نباید اهتمام به ضبط دقیق و نگهداری مداحی و... اختلاف نظر در تاریخ وقایع و حوادث تاریخی و در تاریخ تولد، وفات و شهادت شخصیت‌های بزرگ اعرابی عادی و طبیعی بعضی از موارد است. به همین دلیل در کتاب‌های تاریخ و احادیث چند تاریخ برای ولادت حضرت زهرا(س) ذکر شده است. معروف است حضرت فاطمه زهرا(س) در سال پنجم بعثت به دنیا آمدند، در ۸سالگی ازدواج کردند و در ۱۸سالگی از دنیا رفتند. این تاریخ برگرفته از دو روایت در کتاب کافی و دلائل الامامه است. اما در منابع تاریخی درباره سن آن حضرت اختلاف نظر وجود دارد و ولادت ایشان را از ۱۷ سال قبل تر از این تاریخ نیز گفته‌اند اما در مورد شیخ خیزی، ولادت ایشان پانزده سال پیش از بعثت گزارش کرده‌اند که با این احتساب، ایشان در سن ۱۸ سالگی ازدواج کردند و در سن ۲۸ و ۲۹ سالگی از دنیا رفتند.

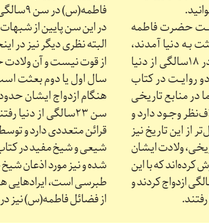

امنیتی حزب بعث عراق هم همراه کاروان‌های زیارتی به‌ویژه کاروان زائران ایرانی در سفر زیارتی اماکن متبرکه داخل عراق حضور داشتند. مرحوم پدرم جلو چشمان این نیروهای امنیتی، با چنان سوزوگدازغیرقابل وصفی درباره حضرت صدیقه طاهره(س) مرثیه‌سرایی می‌کرد که همه را تحت تأثیر قرار داد. یک خاطره هم از مداحی خودم برایم باقی مانده است. نیمه شعبان سال ۱۳۹۳ شمسی در سفر زیارتی عمره مفرده، قرار بود در یکی از هتل‌های مکه مکرمه مداحی کنم. در آن سال وضعیت جنایت‌های داعش و همدستی داعش با حکومت عربستان سعودی در همه محافل سیاسی و اخبار در سطح دنیا مطرح شده بود. شرایط خاصی بود، از طرفی هم نگران تعرض و حمله نیروهای امنیتی حکومت عربستان سعودی به داخل هتل محل اجرای مراسم و برهم زدن محفل مولودی و مداحی بودیم. به لطف خداوند و عنایات حضرت ولی‌عصر، حجت بن الحسن العسکری(عج) در نیمه شعبان آن سال توانستیم با توسل به خود امام زمان(عج) در یک مجلس مولودی چنان به ساحت مقدس حضرت مهدی موعود(عج) متوسل شویم که پس از گذشت سال‌ها از این سفر زیارتی و معنوی، هنوز خاطره آن هم برای من و هم سایر همسفرانمان باقی مانده است. یکی از مهم‌ترین آرزوهایم درعرصه مداحی این است که اگر توفیق شود و مورد عنایت پروردگار متعال قرار گیرم، دوست دارم در حضور وجود مقدس حضرت ولی‌عصر، حضرت مهدی موعود(عج) در مدینه منوره و روضة‌النبی(ص) در حرم مقدس پیامبر اسلام(ص)، در ۲۸ و ۲۹ صفر حضرت فاطمه(س) ۲۸ ساله سالم به دنیا آمدند، به دلیل کمبود امکانات در زمان‌های گذشته و نبود اهتمام به ضبط دقیق و نگهداری مداحی و... اختلاف نظر در تاریخ تولد، وفات و شهادت شخصیت‌های بزرگ اعرابی عادی و طبیعی بعضی از موارد است. به همین دلیل در کتاب‌های تاریخ و احادیث چند تاریخ برای ولادت حضرت زهرا(س) ذکر شده است. معروف است حضرت فاطمه زهرا(س) در سال پنجم بعثت به دنیا آمدند، در ۸سالگی ازدواج کردند و در ۱۸سالگی از دنیا رفتند. این تاریخ برگرفته از دو روایت در کتاب کافی و دلائل الامامه است. اما در منابع تاریخی درباره سن آن حضرت اختلاف نظر وجود دارد و ولادت ایشان را از ۱۷ سال قبل تر از این تاریخ نیز گفته‌اند اما در مورد شیخ خیزی، ولادت ایشان پانزده سال پیش از بعثت گزارش کرده‌اند که با این احتساب، ایشان در سن ۱۸ سالگی ازدواج کردند و در سن ۲۸ و ۲۹ سالگی از دنیا رفتند.

به هر صورت حضرت فاطمه(س) ۲۸ ساله بود یا ۲۹ ساله، ۱۸ سال بود یا ۲۳ سال، او دختر پیامبر(ص) و الگویی کامل برای جامعه اسلامی است. مهم آن است که ما از زندگی‌اش درس زندگی فراگیریم و با پیروی از راه و هدفش خود را به کمال رسانیم و شیعه راستین و باشیم. در کنار این نگاه کلان اما نباید از نگاه دیدگاه‌ها و جزئی‌ترین مسائل اخلاقی و اسلامی غافل بود.

به هر صورت حضرت فاطمه(س) ۲۸ ساله بود یا ۲۹ سال، او دختر پیامبر(ص) و الگویی کامل برای جامعه اسلامی است. مهم آن است که ما از زندگی‌اش درس زندگی فراگیریم و با پیروی از راه و هدفش خود را به کمال رسانیم و شیعه راستین و باشیم. در کنار این نگاه کلان اما نباید از نگاه دیدگاه‌ها و جزئی‌ترین مسائل اخلاقی و اسلامی غافل بود. لازم است یادآوری حضرت خدیجه در سن ۶۵سالگی با توجه کنیم یا اینکه سن ایشان را پایین بیاوریم. همچنان که ازدواج حضرت فاطمه(س) در سن ۸سالگی و یادداری‌های ایشان در این سن پایین از شبهات عرفی این قول است. البته نظری دیگر نیز در اینجا وجود دارد که خالی از قوت نیست و آن ولادت حضرت فاطمه(س) در سال اول یا دوم بعثت است که بر اساس آن، در هنگام ازدواج ایشان حدود ۱۳ سال داشتند و در سن ۲۳سالگی از دنیا رفتند. این قول، شواهد و قرائن متعددی دارد و توسط یعقوبی، تاریخ‌نویس شیعی و شیخ مفید در کتاب مسارالشیعه گزارش شده و نیز مؤید ادعان خبط طوسی و ابن عبدالبر و طبرسی است، ایرادهایی همچون تضاد با بعضی از فضائل فاطمه(س) نیز در آن وجود ندارد.

پایگاه خبری تحلیلی قدس آنلاین

هر لحظه با شما...

www.qudsonline.ir

دیدگاه

مروری بر مسئله زوجیت در نگاه اسلام و مکاتب غربی

فمینیسم مردستیزانه حاصل نظریه تضاد است

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اقشار مختلف بانوان، تشکیل خانواده را تأسی از قانون عام زوجیت دانستند. به گزارش KHAMENEI.IR در یادداشتی کوتاه به قلم حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه، استاد حوزه و دانشگاه و مدرس فلسفه اسلامی، همین موضوع را بررسی کرده‌است.

یکی از نکات مهمی که در دیدار چهاردهم دی ۱۴۰۱ رهبر معظم انقلاب با بانوان به آن اشاره شد این بود که باید به نظام خانواده و جایگاه زن براساس نظریه زوجیت نگاه کرد. تعبیر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای این بود که تشکیل خانواده بر مبنای یک قانون عام در آفرینش یعنی قانون زوجیت، استوار است. این نگاه در مقابله مقابل دیدگاه مارکسیست‌هاست که می‌گویند حرکت ناشی از تضاد است. در منطق اسلام حرکت، برخاسته از زوجیت است.

اندیشه غرب مدرن بر مبنای اومانیسم، سایکولوسیسم و سکولاریسم است یعنی اصالت انسان، اصالت عقل خودبنیاد و اصالت دنیا. در این سه اصل، انسان‌گرایی، جوهر مدرنیته به شمار می‌آید؛ آن هم در ساحت‌های حیوانیت، شهوت و غضب که نمایند به عبارت دیگر اگر کسی بخواهد اومانیسم انسانی را ببیند، ظهور آن در سینما و جوامع غربی است که دم از جالتی، تمایز و زیست جنگلی می‌زنند. رفتارحیوانات در جنگل براساس تضاد است و رُزبقا این نزاع غریزی است؛ در چنین تفکری انسان به یک حیوان شبیک تبدیل می‌شود که منبای او جنگ، نزاع و خونریزی است. وقتی اصالت انسان و اصالت دنیا مطرح باشد، طبیعتاً نظریه تضاد، گای و مارکسیستی از آن بیرون می‌آید و حرکت و تکامل ناشی از تضاد می‌شود که نظریه ترنسفورمیسم در زیست‌شناسی بر این اساس است.

اما اسلام می‌گوید تشکیل خانواده بر مبنای قانون زوجیت بوده و زوجیت، تلاقم، سازگاری، محبت، مودت و سکونت عامل حرکت و حیات طیبه است. خانواده سلول تشکیل جامعه است. وقتی قانون عام زوجیت منشأ تشکیل خانواده باشد؛ خانواده‌ای که جامعه را تشکیل می‌دهد، آن‌وقت مبنای حرکت اجتماعی هم زوجیت، تلاقم، سازگاری و محبت است که همه این مفاهیم در معنای عام‌تری به نام ولایت جمع می‌شود. این تعریف خانواده در نگاه دیدنداریانه است که با تفکر دنیای مدرن در تعارض است. چون در تفکر دنیای مدرن منبا، تضاد گای و مارکسیستی و نتیجه نزاع انتقال است، در آنجا فمینیسم می‌شود ایدئولوژی دفاع از زن که در نتیجه به فاصله ۱۵۰ سال از طریق این روزنامه محلی با نگاه «زن مرستیزانه» می‌داند و وقتی فمینیسم به زن گرایی مردستیزانه تبدیل شود، فمینیسم شکل پیدا می‌کند؛ ولی وقتی تفکر براساس زیست‌جنگل، محبت، تلاقم، سکونت، اخوت و ولایت باشد، نظام خانواده استقرار پیدا می‌کند و روبه‌رو مردستیزانه بازن‌ستیزانه شکل نمی‌یابد. نظام خانواده نظامی برای تکامل حیات اجتماعی است و از نوآوری‌های رهبر معظم انقلاب در این سخنرانی همین نکته دقیق فلسفی بود.

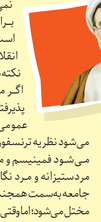

اگر مبنای فلسفی اصل تضاد پذیرفته شود، ظهور این اصل و قانون مدرنیزه و مرد نگاه زن ستیزانه داشته باشد، جامعه به‌سمت همجنس‌بازی می‌رود و نظام خانواده مختل می‌شود؛ اما وقتی مبن